

Vot accessible

Novembre 2010
www.votoaccessible.com

VOT ACCESSIBLE

El vot accessible és aquell que permet a tothom escollir autònomament la seva opció política. En aquest cas concret parlem de l'adaptació del sistema electoral, per tal que les persones cegues i amb deficiències visuals puguin votar lliurement sense l'ajuda de tercers que podrien condicionar el seu vot. Des de l'Associació Catalana per a la Integració del Cec (ACIC) hem lluitat per aconseguir que els cecs de l'Estat Espanyol puguin exercir el seu dret a vot de forma secreta i autònoma tal i com reconeix la Constitució Espanyola en els articles 23, 68 i 69.

Article 23

1. Els ciutadans tenen el dret a participar en els afers públics, directament per mitjà de representants lliurement elegits en eleccions periòdiques per sufragi universal.
2. Tenen també el dret d'accedir en condicions d'igualtat a les funcions i als càrrecs públics, amb els requisits que les lleis assenyalin.

Article 68

5. Són electors i elegibles tots els espanyols que estiguin en ple ús dels seus drets polítics. La llei reconeixerà l'exercici del dret de sufragi als espanyols que es trobin fora del territori d'Espanya i l'Estat els el facilitarà.

Article 69

2. Els votants de cada província elegiran quatre Senadors per sufragi universal, lliure, igual, directe i secret en els termes que assenyalí una llei orgànica.

Constitució Espanyola

COM ÉS EL VOT ACCESSIBLE? - PROCEDIMENT

El mètode que ha implantat la legislació vigent actualment, i que es va fer servir per primera vegada a les Eleccions de Corts Generals del dia 9 de març de 2008, va ser proposat per l'ACIC després de diversos estudis de diferents sistemes d'altres països. S'ha implantat el mètode Suec per a les eleccions del Congrés, eleccions autonòmiques i referèndums, i el sistema de plantilles per a les eleccions al Senat.

El mecanisme per al vot accessible és molt simple i fàcil: només cal trucar al telèfon gratuït que s'habilita a aquest efecte, per a cadascun dels comicis electorals, i sol·licitar-ho. Al col·legi electoral, la persona sol·licitant disposarà d'un kit de votació en Braille que contindrà les instruccions, i tants sobres com opcions polítiques. Aquests sobres estaran identificats en Braille i contindran, al seu interior, la papereta normalitzada (igual a la que faci servir qualsevol ciutadà) amb la llista electoral del partit corresponent. A més, hi haurà el sobre de votació normalitzat, al que caldrà introduir la papereta seleccionada

Per al cas de les eleccions a Corts Generals, l'elector també trobarà al pack una plantilla per a la votació al Senat que li permetrà marcar sense ajuda les candidatures de la seva preferència, tot col·locant a sota el full per a la votació al Senat.

A més, un cop estiguin les llistes electorals aprovades, el telèfon gratuït habilitat permetrà consultar les candidatures que es presenten i les persones que les formen.

REIVINDICACIÓ HISTÒRICA

La demanda del vot accessible és una reivindicació històrica pel respecte dels drets civils i polítics dels cecs i de les persones amb deficiències visuals que es va iniciar a les eleccions generals del març de 2004.

En aquells comicis, José Ángel Carrey, promotor de la reivindicació, va presentar un recurs dirigit a la Junta Electoral de Zona, contra la resolució de la qual va interposar un recurs contenciós-administratiu als Jutjats de Barcelona. Després d'un llarg procés judicial, Carrey, a títol individual, té interposat un recurs d'empara al Tribunal Constitucional.

L'Associació Catalana per a la Integració del Cec (ACIC) va assumir aquesta reivindicació com a pròpia, i des del setembre de 2004, és la promotora oficial d'aquesta reivindicació al nostre país. També es va posar en marxa la pàgina web: www.votoaccessible.com

Des de l'any 2004 s'han realitzat diversos actes de protesta a les diferents cites electorals (eleccions al Parlament Europeu al juny del 2004, al Referèndum per la Constitució Europea, al febrer del 2005) al referèndum per l'Estatut de Catalunya, al juny del 2006, a les eleccions autonòmiques de Catalunya al novembre del 2006 i a les eleccions municipals del maig del 2007), en forma de concentracions, protestes a les meses de votació, recursos dirigits a les juntes electorals, etc.

A nivell parlamentari, es van presentar diverses proposicions no de llei al Congrés dels Diputats, (CIU 29/11/2004; CHA i PNV 8/03/2005). Es van recollir 21.011 signatures que es van presentar al Congrés dels Diputats com a suport de les proposicions no de llei del 8 de març de 2005. El Ministeri d'Interior va crear una taula de treball per estudiar la reforma.

L'ACIC va promoure la presentació de diverses proposicions no de llei, aprovades en parlaments autonòmics, (València, i Andalusia, al febrer de 2005). Pel que fa a l'àmbit local, l'Associació Catalana de Municipis, i un centenar d'ajuntaments i Consells Comarcals de Catalunya van aprovar mocions en defensa del vot accessible. L'Ajuntament de Barcelona també va donar suport a la reivindicació amb l'aprovació d'una declaració institucional.

Al juliol de l'any 2004, IU-ICV va presentar una proposició de llei per reformar la Llei Orgànica de Règim Electoral General (LOREG), que va ser presa en consideració per unanimitat al Congrés dels Diputats el 22 de novembre de 2005. Allí es va encallar la reforma legislativa. Finalment, el dia 28 de juny de 2007 la reforma de la LOREG es va aprovar al Congrés dels Diputats. Al Senat es va ratificar el dia 25 de setembre de 2007 i el 9 d'octubre es va publicar al Butlletí Oficial de l'Estat (BOE). La reforma de la LOREG insta al Govern a regular-ho mitjançant un Reial Decret (1612/2007) que va ser aprovat pel Consell de Ministres el 7 de desembre. Aquest decret es va publicar al BOE el 8 de desembre i regula un procediment de vot accessible que facilita a les persones amb discapacitat visual l'exercici del dret de sufragi.

Generalitat de Catalunya

Per altra banda, a finals de juliol de 2006, el Departament de Governació i Administracions Públiques de la Generalitat es comprometia amb l'ACIC a demanar, a

mode de prova pilot, un sistema de vot accessible per al referéndum de l'Estatut de Catalunya. La Junta Electoral Central (JEC) va denegar aquesta petició. A les eleccions autonòmiques del mes de novembre, la Generalitat de Catalunya va tornar a sol·licitar a la JEC poder implantar el mètode suec. Amb aquest objectiu va elaborar un informe extens i complert, amb exemples de com hauria de ser el sistema que vam avalar les diferents entitats de cecs de Catalunya. La JEC va resoldre en contra de la petició de la Generalitat de Catalunya argumentant que caldria una reforma de la Llei Orgànica del Règim Electoral General (LOREG).

La JEC va ratificar les seves resolucions anteriors en la última sol·licitud formulada per la Generalitat, denegant la implantació del vot accessible, en aquest cas per a les eleccions del Consell General de la Vall d'Aran del passat 27 de maig.

Eleccions amb vot accessible

El 28 de novembre de 2010, per primera vegada en unes eleccions autonòmiques a Catalunya, les persones amb discapacitat visual podran votar de forma secreta i accessible.

El procediment de vot accessible per a persones amb discapacitat visual es va implantar per primera vegada a les eleccions a Corts Generals i del Parlament d'Andalusia, celebrades el 9 de març de 2008.

Posteriorment, el mateix procediment s'ha implementat en eleccions autonòmiques a Galícia i al País Basc, i a les eleccions al Parlament Europeu del 7 de juny de 2009.

ELECCIONS MUNICIPALS SENSE REGULACIÓ

Des de La reforma de 2007 impulsada per la nostra associació, la Llei Orgànica de Règim Electoral General preveu l'obligatorietat de garantir el vot secret a les persones amb discapacitat visual. Es va promulgar el Reial Decret 1612/2007, que va desenvolupar un procediment de vot accessible en Braille per a tots els comicis electorals, amb l'excepció dels municipals, que s'ha aplicat amb èxit ja en diverses ocasions. El mateix Reial Decret observava la necessitat de valorar l'experiència abans de regular el procediment de vot secret per a les municipals.

EL dia 14 de setembre de 2010, la Comissió de Discapacitat del Congrés dels Diputats va aprovar per unanimitat una proposició no de llei presentada per Esquerra Unida-Iniciativa per Catalunya Verds, que instava al govern a regular un procediment de vot accessible per a les persones amb discapacitat visual per a les eleccions municipals, en compliment de la legislació vigent.

El text de la proposició no de llei que es va aprovar finalment subedita la regulació del procediment de vot accessible a la valoració dels comicis anteriors, que tot i haver passat ja diversos mesos des dels últims i dos anys des de l'aprovació de la reforma de la Llei Electoral , no s'ha realitzat. El text deixa la porta oberta a que no es reguli el procediment i per tant que el dret de vot secret s'incompleixi per a les persones cegues en les eleccions més pròximes al ciutadà.

Des de l'Associació Catalana per a la Integració del Cec, esperem que en la màxima brevetat, el govern reguli el procediment de vot accessible i pugui aplicar-se a les properes eleccions municipals.

La no regulació d'un procediment de vot accessible per a les pròximes eleccions municipals de maig de 2011, impediria novament el dret a vot secret de les persones amb discapacitat visual i suposaria un pas enrere en la garantia de l'exercici d'un dret fonamental, com és el sufragi, a més de crear una situació contradictòria, en poder votar en secret en uns comicis i en altres, no tenint especial incidència en les comunitats autònomes en les quals se celebren eleccions el mateix dia que les municipals.

VOT ACCESSIBLE A D'ALTRES PAÏSOS

Cal destacar en l'àmbit europeu les experiències de Suècia, i Alemanya, on el vot accessible en Braille ja està implantat, i la prova pilot que es va fer a França en el referèndum de la Constitució Europea. També cal assenyalar els casos llatinoamericans de Bolívia o El Salvador, i especialment la lluita que van portar a terme els cecs de Costa Rica per aconseguir el reconeixement d'aquest dret en el seu país. *La Fundación para el Progreso de las Personas Ciegas de Costa Rica*, fou l'entitat que va aconseguir engegar una prova pilot a través de la qual es van distribuir plantilles en Braille que garanteixen el vot secret i un dels seus portaveus ho va explicar en roda de premsa el passat mes de maig a Barcelona, en el moment en que l'ACIC reivindicava la prova pilot de vot accessible per al referèndum de l'estatut.

ACIC (www.webacic.cat)

L'Associació Catalana per a la Integració del Cec (ACIC) és una agrupació de persones, cegues o no, que estan interessades a treballar en aspectes relacionats amb la integració de les persones amb discapacitat visual en el conjunt de la societat. El seu àmbit d'actuació és Catalunya i és una associació inscrita al Registre d'Associacions de la Generalitat de Catalunya.

Les tasques de l'entitat es duen a terme de forma exclusivament voluntària amb tres objectius principals i complementaris:

a) Donar a conèixer la realitat de les persones cegues o deficients visuals i sensibilitzar sobre la seva problemàtica les institucions prestadores de serveis, els partits polítics, els sindicats, les corporacions empresarials, així com també el conjunt de la societat catalana.

b) Reivindicar aquelles mesures que es consideren que poden contribuir, a curt o llarg termini, a millorar les possibilitats d'integració de les persones cegues o deficients visuals en els diversos àmbits socials.

c) Col·laborar, tant com sigui possible, en la posada en marxa de mesures que afavoreixin la integració, tot oferint a les institucions implicades l'opinió en tant que persones interessades i/o usuàries dels serveis que cal adaptar.

Amb aquests objectius de treball, s'organitza l'activitat de l'ACIC, fonamentalment en diverses comissions que s'ocupen d'aspectes concrets. Actualment són les següents:

- Cultura i accés a la informació
- Accessibilitat
- Integració laboral